

Головну увагу, на нашу думку, слід приділити періоду, який охоплює першу третину XX ст., виходячи з того, що саме в цей період в Київському економічному університеті працювали найбільш відомі економісти, які збагатили вітчизняну та світову економічну науку (К. Г. Воблий, Р. М. Орженцький, Є. Є. Слуцький) та були сформовані важливі напрями економічних досліджень (статистична, демографічна та фінансова школи, маржиналізм).

Майже повна відсутність цілісних систематичних досліджень університетської науки, а саме в одному з найстаріших економічних закладів України КНЕУ, ускладнює вивчення даної теми. Тому ми вважаємо, що дана тема сприятиме активізації навчально-пізнавальної та самостійно-пошукової діяльності студентів, що дасть їм змогу провести власні дослідження на основі архівного матеріалу, статей в періодичних виданнях КНЕУ, спогадів сучасників та сформулювати власне бачення даної теми.

Враховуючи все вищезазначене, розгляд теми необхідно побудувати за такими основними напрямками:

- проаналізувати економічні погляди вчених Київського економічного університету першої третини XX ст.;

- висвітлити головні наукові школи та напрями, які склалися в університеті;

- з'ясувати значення теоретичних економічних напрацювань учених економічного університету для розвитку вітчизняної та світової економічної науки.

Аналіз досвіду минулих років дасть змогу показати важливість тих економічних досліджень, які свого часу стали фундаментом для подальшого розвитку економічних знань і формування їх у такому вигляді, якими вони представлені сьогодні.

*А. М. Олійніченко, канд. істор. наук, доц.,
кафедра політичної історії*

АДАПТАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ДО АКАДЕМІЧНО ОРІЄНТОВАНИХ ПРОГРАМ ЄВРОПЕЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ — ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ

Нові теоретико-методологічні підходи, зближення пострадянської та класичної європейської вузівських систем диктують світові тенденції розвитку. Україні потрібні спеціалісти нової генерації, які зможуть вчитися і працювати за правилами міжнародної

конкуренції, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, добре знати економіку, іноземні мови, право, історію. Аналіз показує, що назріла потреба у структурних змінах у системі вищої школи, в осучасненні знань, опануванні світового досвіду і удосконаленні власного.

Проте процес приєднання до Болонської конвенції, включення до світових структур вищої освіти іде повільно та складно. Це, зокрема, проявляється у викладанні та вивченні курсу історії. Ми живемо зовсім в інший період, у незалежній демократичній країні, а програма курсу історії вчить «як і раніше», вона кардинально не змінилася, не змінилось співвідношення висвітлення радянського та пострадянського періодів (70 на 30 %), а повинно бути навпаки. Слід визнати, що програма і курс «Історія сучасного світу», який викладається в нашому університеті, недостатньо відбиває і аналізує динаміку сучасного розвитку: безпрецедентний в історії еволюції перехід пострадянських країн і країн центральної та східної Європи від соціалізму до капіталізму, який почався в кінці 20 ст.; зміна карти Європи, яка вперше відбулася мирним шляхом, у зв'язку зі вступом країн Центральної та Східної Європи до ЄС та НАТО; економічний та політичний розвиток країн, що приєдналися до ЄС; процеси, що відбуваються в Україні в перехідний період розвитку, економічні та політичні реформи; зміна лідерів в Азійському регіоні — Китай, Індія та ін.

Знання, одержані в іншу історичну епоху, епоху радянського суспільства, які ще превалюють в курсах історії, необхідно об'єктивно оцінити та створити нову систему, яка відповідає реальностям політичного світу, що формується. Слід відмовитись від розподілу історії на вітчизняний і західний варіанти, дати об'єктивний виклад історичних подій, врахувавши при цьому значний науковий потенціал західних фахівців, їхні наукові дослідження, наукові публікації. Особливу увагу необхідно звернути на перетворення в Україні за останнє десятиліття, на теоретичне обґрунтування умов, необхідних для підтримки демократичних трансформацій, взаємозв'язку між демократією та ринковою економікою. В лекційному курсі нова модель реформування викладання має проявитися в тому, що в науковий та викладацький обіг ввести ключові наукові праці зарубіжних класичних та сучасних авторів з метою порівняльно-аналітичного аналізу. Щоправда, проблема обтяжується, мовним бар'єром, що буде значним гальмом у вирішенні цих завдань.

У світлі таких вимог пріоритетною моделлю навчальної програми нового покоління має стати авторська програма. Авторська програма — це не стала, консервативна форма, а мобільна про-

грама, що швидко змінюється, відбиваючи проблеми сучасності. Вона відображає методологічний, науковий та методичний рівень викладача. Авторські програми курсів є надбанням західних університетів, це прогресивна форма навчального процесу, яку доречно запровадити в наших університетах. Створення авторських програм курсу історії є одним із аспектів інтеграції вітчизняної науки та освіти в європейський простір.

Про стратегію навчання в західних університетах дає уявлення схема «Teaching Strategies» Канадського Королівського університету. Перший висновок, який можна зробити з аналізу схеми, — це глибоко науковий підхід до викладання предмету і освіти студентів. «Надати теоретичну та практичну інформацію» з основ предмету, «розкрити, зштовхнути принципи, концепції, теорії та ідеї», дати порівняльний аналіз основоположних тенденцій різних моделей трансформацій, «вивчити базовий досвід», вплив глобалізації на розвиток суспільства та ін. — на такі глибинні завдання націлюють навчальні програми західних університетів.

Другий висновок — це чітке визначення основної мети підготовки майбутнього фахівця. Критерії оцінок досить високі. Ідеальна модель: творчо і масштабно мислячий професіонал високого класу. Результати успішності зусиль, спрямованих на підготовку фахівця, визначаються перш за все такими факторами: «навчити студента самостійно мислити», «брати відповідальність за себе за своє навчання», «навчити думати», а це досить складно, необхідно удосконалити механізм розвиненого мислення.

Аналізуючи програми та процеси стратегії навчання у західних вузах, можна зробити висновок про націленість усіх ланок системи на кінцевий результат навчання — працевлаштування випускників за фахом в умовах жорсткої конкуренції. Ефективність дії такої схеми доводить хоча б досвід студентів Гарвардського університету, проекти розвитку міст яких відомі у 23 країнах світу, у Парижі, Лісабоні, Римі, Брюсселі та ін. Зараз вони приймають участь у розробці проекту забудови району Телички м. Києва. Така діяльність автоматично виводить гарвардських випускників у коло претендентів на відповідні вакансії за фахом, цей досвід треба творчо вивчати та застосовувати у ВНЗ України, зокрема, в нашому університеті.

Підбиваючи підсумок, скажемо, що як вступ України до ЄС вимагає від неї зробити десять кроків до європейських стандартів, так і приєднання до Болонського процесу вимагає відповідних кроків української системи вищої освіти до європейських стандартів навчання.